

**Chambre
ostéopathie /2012/AVIS-K5**

**Kamer
osteopathie/2012/ADVIES-K5**

09/10/2012

**Avis de la Chambre d'ostéopathie
relatif à la liste des actes autorisés
et/ou non autorisés pour les
ostéopathes**

**Advies van de Kamer voor
osteopathie betreffende de lijst met
niet-toegestane en toegestane
handelingen voor de osteopaten**

**Direction générale Soins de Santé primaires &
Gestion de Crise
Professions des soins de Santé
Chambre d'Ostéopathie
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles**

**Directoraat-generaal Basisgezondheidszorg &
Crisisbeheer
Gezondheidszorgberoepen
Kamer voor Osteopathie
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel**

www.health.fgov.be

www.health.fgov.be

CHAMBRE D'OSTEOPATHIE	KAMER OSTEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes	Advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
CHAMBRE D'OSTEOPATHIE/2012/AVIS-K5	09/10/2012	KAMER OSTEOPATHIE/2012/Advies-K5

Origine

Considérant l'article 3§3 de la loi du 29 avril 1999, relative aux pratiques non-conventionnelles dans les domaines de l'art médical, de l'art pharmaceutique, de la kinésithérapie, de l'art infirmier et des professions paramédicales, la chambre d'ostéopathie doit donner à la commission paritaire un avis sur les conditions dans lesquelles les praticiens d'une pratique non-conventionnelle enregistrée peuvent être enregistrés de manière individuelle. Ces conditions peuvent notamment concerner la liste des actes autorisés et ou non autorisés pour les ostéopathes ;

Considérant les procès-verbaux reprenant les discussions et les avis minoritaires qui ont eu lieu lors des réunions de la chambre d'Ostéopathie ;

Considérant les présentations de la pratique de l'ostéopathie par des associations d'ostéopathes, des professeurs d'universités et des médecins ;

Considérant l'avis relatif à la définition de l'ostéopathie que la Chambre d'ostéopathie a rendu à la Ministre en date du 11 septembre 2012 ;

Considérant que le SPF Santé publique a pour objectif de veiller à la sécurité des patients;

Considérant que les ostéopathes de formation en kinésithérapie indiquent qu'ils ne désirent pas entrer en concurrence avec les kinésithérapeutes ;

Considérant l'article 2§1 de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé, qui stipule que seuls les médecins enregistrés peuvent exercer l'art médical, la pratique de l'ostéopathie se limite

Aanleiding

Overwegende artikel 3§3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsnijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, moet de kamer voor osteopathie een advies meedelen aan de paritaire commissie over de voorwaarden waaronder de beoefenaars van een geregistreerde niet-conventionele praktijk individueel geregistreerd kunnen worden; deze voorwaarden kunnen onder meer handelen over de lijst van de toegelaten en/of niet toegelaten handelingen voor osteopaten.

Overwegende de notulen van de discussies en de minderheidsstandpunten tijdens de vergaderingen van de kamer voor Osteopathie;

Overwegende de presentaties over de osteopathiepraktijk door verenigingen van osteopaten, universiteitsprofessoren en artsen;

Overwegende het advies betreffende de definitie van de osteopathie dat de Kamer osteopathie op datum van 11 september 2012 heeft uitgebracht aan de minister;

Overwegende dat de FOD Volksgezondheid moet toezien op de patiëntveiligheid;

Overwegende dat de osteopaten die gevormd zijn in de kinesitherapie aangeven dat ze niet in concurrentie wensen te treden met de kinesitherapeuten;

Overwegende artikel 2 § 1 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, dat zegt dat enkel geregistreerde geneesheren de geneeskunde mogen uit-

CHAMBRE D'OSTEOPATHIE		KAMER OSTEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
CHAMBRE D'OSTEOPATHIE/2012/AVIS-K5	09/10/2012	KAMER OSTEOPATHIE/2012/Advies-K5	

à un champ restreint de cet exercice ;

Considérant que les ostéopathes utilisent une grande diversité d'actes liés au système musculo-squelettique et aux tissus mous s'y rapportant ;

Considérant le vote par les membres de la chambre d'ostéopathie en date du 9 octobre 2012 :

7 positifs
2 négatifs
0 abstention

Avis

La Chambre Ostéopathie rend pour avis à la Commission paritaire et conformément à la loi du 29 avril 1999 en ce qui concerne la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes ce qui suit :

Actes techniques non autorisés

Les actes qui ne tombent pas sous la définition de l'ostéopathie sont interdits (cfr. Avis K2) ; et plus précisément :

- toutes effractions de la peau et des muqueuses y compris par toute aiguille;
- interventions ayant pour objet, ou présentées comme telles, l'obstétrique
- emploi de matériel thérapeutique électrique, diagnostique ou mécanique ; à l'exclusion du matériel utilisé pour les techniques dites de 'crochetage' (fibrolyse diacutanée)
- utilisation d'endoscope, cathéter
- réalisation d'injection ou ponction;
- réalisation de narcose;
- utilisation de sources radioactives, ionisantes ou de rayons X;
- manœuvres de cardio-version ou de

oefenen - de praktijk van osteopathie beslaat slechts een beperkt deeldomein van deze uitoefening;

Overwegende dat de osteopaten een grote verscheidenheid aan handelingen uitvoeren die verband houden met het spier- en beenderstelsel, alsook met zachte weefsels ('soft tissues');

Gelet op de stemming door de leden van de kamer voor osteopathie op 9 oktober 2012:

7 voor
2 tegen
0 onthouding

Advies

De Kamer voor Osteopathie geeft als advies aan de paritaire Commissie en conform de wet van 29 april 1999 wat betreft de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten hetgeen volgt:

Niet toegelaten technische handelingen

De handelingen die niet onder de definitie van de osteopathie vallen zijn verboden (cf. Advies K2); meer bepaald:

- alle doorboringen van de huid met inbegrip van de slijmvliezen met gelijk welk type naalden;
- ingrepen met de verloskunde als voorwerp, of ingrepen die als dusdanig worden voorgesteld
- het gebruik van elektrisch, diagnostisch of mechanisch therapeutisch materiaal; met uitzondering van het materiaal dat wordt gebruikt voor de zogenaamde 'haken'- of 'crochetage'-technieken (diacutane fibrolyse)
- gebruik van een endoscoop, katheters
- uitvoering van een injectie of punctie
- uitvoering van narcose
- gebruik van ioniserende of radioactieve

CHAMBRE D'OSTEOPATHIE		KAMER OSTEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
CHAMBRE D'OSTEOPATHIE/2012/AVIS-K5	09/10/2012	KAMER OSTEOPATHIE/2012/Advies-K5	

modification du rythme cardiaque ou d'électroconvulsion par stimulation électrique;

- réalisation de lithotripsie
- manipulation de cellules reproductives et d'embryons humains, et autres prestations visant à stimuler ou pallier à une infertilité humaine.
- la rééducation fonctionnelle ;

Actes techniques autorisés :

L'ostéopathe s'appuie sur des techniques susceptibles d'être mises à l'épreuve des sciences expérimentales et comprennent 5 rubriques majeures suivantes :

1° L'établissement d'une hypothèse de travail dans le processus diagnostique ostéopathique consistant en la perception des dysfonctionnements de la mobilité et des tensions des différents tissus ;

2° des techniques manuelles sur les tissus mous et des mobilisations des articulations, y compris ce qu'il est convenu d'appeler des manipulations

3° la réalisation d'un examen clinique qui est interprété sur base des connaissances physiologiques, sémiologiques et anatomiques, soutenu par une palpation statique et dynamique des structures en souffrance ;

4° Lors de l'examen clinique, le recours à une batterie de tests qui sont propres à la profession et à l'interprétation de leurs résultats ;

5° l'évaluation du système musculo-squelettique.

Sous certaines conditions à fixer par le Roi,

bronnes of van X-stralen

- cardioversie of wijziging van het hartritme of elektroconvulsie door elektrische stimulatie;
- steenvergruizing
- manipulatie van voortplantingscellen en menselijke embryo's en andere verstrekkingen met als doel onvruchtbaarheid bij de mens te stimuleren of te verhelpen;
- functionele revalidatie;

Toegelaten technische handelingen :

De osteopathie is gebaseerd op technieken die kunnen worden getoetst aan de experimentele wetenschappen, en die de volgende hoofdrubrieken omvatten :

1° Het bepalen van een werkhypothese in het osteopathische diagnoseproces die bestaat uit het waarnemen van mobiliteitsdisfuncties en van spanning in de verschillende weefsels;

2° manuele technieken op zachte weefsels en mobilisaties van gewrichten, met inbegrip van wat conventioneel wordt verstaan onder manipulaties.

3° het uitvoeren van een klinisch onderzoek geïnterpreteerd op basis van fysiologische, semiologische en anatomische kennis, ondersteund door statische en dynamische palpation van de getroffen structuren;

4° ter gelegenheid van het klinisch onderzoek gebruik te maken van een reeks testen die eigen zijn aan het beroep, en de interpretatie van de resultaten;

5° de evaluatie van het spier- en beenderstelsel.

Onder bepaalde voorwaarden die moeten worden bepaald door de Koning, enkel voor de

CHAMBRE D'OSTEOPATHIE		KAMER OSTEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
CHAMBRE D'OSTEOPATHIE/2012/AVIS-K5	09/10/2012	KAMER OSTEOPATHIE/2012/Advies-K5	

uniquement pour le dernier alinéa, l'ostéopathe doit être en mesure à minima de réaliser les actes techniques suivants:

- prise de la fréquence cardiaque
- prise de la tension artérielle
- prise de la température
- prise des réflexes ostéotendineux
- réalisation de l'examen des nerfs crâniens
- examen de la sensibilité périphérique et de la motricité
- prescription de rayons X standards et d'IRM sans produits de contraste (cfr. le profil de compétences adopté par la chambre ostéopathie lors de sa séance du 17 juillet 2102).

Actes intellectuels non autorisés

L'ostéopathie étant une pratique professionnelle dite de première ligne, il convient lors du diagnostic, d'accorder une attention toute particulière à exclure toute affection qui ne relève pas de l'ostéopathie.

L'activité professionnelle d'ostéopathe ne consiste en aucun cas en :

- la prescription ou la délivrance de médicaments ;
- la prescription d'examens complémentaires, même si leurs recommandations restent possibles ;
- la rédaction de certificat médical.
- le traitement de la santé mentale

La pratique de l'ostéopathie ne peut pas être assimilée à ou attestée comme un exercice de la kinésithérapie ou de la médecine.

Les infractions aux dispositions qui seraient pris en exécution du présent avis devraient être punies des peines prévues à l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de

laatste alinea, moet de osteopaat hiertoe minstens in staat zijn om de volgende technische handelingen uit te voeren:

- nemen van de hartslag
- nemen van bloeddruk
- nemen van de temperatuur
- onderzoeken van de peesreflexen
- onderzoeken van de craniale zenuwen
- onderzoek van de perifere gevoeligheid en van de motoriek
- voorschrijven van standaard röntgenstralen en NMR zonder contrastproducten (cf. het competentieprofiel dat door de kamer voor osteopathie tijdens de vergadering van 17 juli 2012 is goedgekeurd).

Niet toegelaten intellectuele handelingen

Daar de osteopathie een eerstelijns beroepsuitoefening is, moet bij de diagnose bijzondere aandacht besteed worden om alle niet osteopathische aandoeningen uit te sluiten.

De praktijk van de osteopathie bestaat geenszins uit:

- het voorschrijven of het afleveren van geneesmiddelen;
- het voorschrijven van bijkomende onderzoeken, ook al blijven aanbevelingen daartoe mogelijk;
- het opstellen van een medisch attest;
- de behandeling van de mentale gezondheid

De praktijk van de osteopathie mag niet gelijkgesteld worden met noch geattesteerd worden als een kinesitherapeutische of geneeskundige verstrekking.

Overtredingen op de bepalingen die zouden worden genomen in uitvoering van dit advies zouden moeten worden bestraft met de straffen bedoeld in het KB nr. 78 van 10 november 1967

CHAMBRE D'OSTEOPATHIE		KAMER OSTEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
CHAMBRE D'OSTEOPATHIE/2012/AVIS-K5	09/10/2012	KAMER OSTEOPATHIE/2012/Advies-K5	

guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

Actes intellectuels autorisés

L'ostéopathe doit être en mesure par l'anamnèse et son examen clinique de réorienter tout patient présentant des signes évocateurs d'une pathologie ne relevant pas de son art.

Les règles en matière de communication des éléments du dossier médical d'application au sein des professions des soins de santé telles que définies par l'arrêté royal n°78 doivent pouvoir s'appliquer à l'ostéopathie dans ses relations avec les professionnels des soins de santé et les patients.

betreffende de uitoefening van de geneeskunde, de artsnijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen.

Toegelaten intellectuele handelingen

De osteopaat moet via de anamnese en zijn klinisch onderzoek in staat zijn elke patiënt door te verwijzen met symptomen die wijzen op een pathologie die niet onder zijn discipline vallen.

De regels inzake communicatie van de elementen van het medisch dossier die van toepassing zijn binnen de gezondheidsberoepen zoals bepaald door koninklijk besluit nr. 78 moeten van toepassing kunnen zijn op de osteopathie in haar relaties met de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen en de patiënten.

Michel Van Hoegaerden

Vice-Président de la commission paritaire des pratiques non-conventionnelles - président de la séance en l'absence du Dr Cuypers - Président

Ondervoorzitter van de paritaire commissie voor niet-conventionele praktijken – voorzitter van de vergadering in afwezigheid van Dr. Cuypers - Voorzitter